

Мукачівський державний університет
Факультет менеджменту та індустрії гостинності
Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму

Туристична політика
методичні рекомендації для підготовки
до семінарських (практичних) занять

для здобувачів другого
(магістерського) рівня освіти
спеціальності 242 Туризм і рекреація

Мукачево
2024

УДК 338.486(072)(075.8)

Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою Мукачівського державного університету протокол №9 від 21.03.2024 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму протокол № 11 від 11.03.2024 р.

Укладачі

Папп В.В. - д.е.н., проф., професор кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму МДУ

Бошота Н.В. - к.е.н., старший викладач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи МДУ

Рецензент

Лужанська Т.Ю. – к.е.н., доц., доцент кафедри географії та суспільних дисциплін МДУ

T86

Туристична політика: методичні вказівки для підготовки до семінарських (практичних) занять для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 242 «Туризм і рекреація» / укладачі В.В. Папп, Н.В. Бошота. - Мукачево: МДУ, 2024. - 42 с. (1,9 д.а).

У методичних вказівках структуровано навчальні теми занять з дисципліни у відповідності до затвердженої програми та наведено завдання для підготовки до практичних (семінарських) занять, спрямовані на оволодіння здобувачами вищої освіти поглиблених теоретичних та практичних знань у туристичній сфері.

© МДУ, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
2. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ	9
Тема 1. Сутність та поняття “туристична політика”.....	9
Тема 2. Пріоритетні напрями та цілі державної політики в галузі туризму.....	10
Тема 3. Формування та реалізація туристичної політики держави.....	12
Тема 4. Інституційні засади державної туристичної політики.....	14
Тема 5. Державне регулювання як найбільш яскравий прояв туристичної політики держави.....	16
Тема 6. Політика сталого розвитку туризму.....	18
Тема 7. Інвестиційна політика в у сфері туризму.....	20
Тема 8. Регіональна політика у сфері туризму.....	22
Тема 9. Кадрова політика у сфері туризму.....	24
Тема 10. Соціальна політика у сфері туризму.....	26
3. ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ КУРСУ	28
4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	31
5. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ	33
6. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	34
7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	38
8. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	41
ДОДАТКИ	43
<i>Додаток А Пропоновані теми рефератів</i>	43
<i>Додаток В. Вимоги до написання реферату</i>	45

ПЕРЕДМОВА

Ефективне функціонування туризму неможливе без планування, координації та контролю з боку структур, відповідальних за його розвиток. Це обумовлює необхідність розробки і реалізації туристичної політики.

Мета методичних рекомендацій: підготовка спеціалістів за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів фахового спрямування “Туризм і рекреація”.

Завданнями, реалізація яких забезпечить досягнення цієї мети, є:

- 1) ознайомити студентів з основними напрямками та цілями державної та регіональної туристичної політики;
- 2) поглибити знання студентів в управлінських підходах у сфері туризму;
- 3) сформуванню системне уявлення про основи формування дієвої туристичної політики;
- 4) виховувати в них розуміння необхідності володіння економічною та юридичною інформацією;
- 5) виробити у студентів вміння аналізувати основні нормативні акти в галузі туризму, користуватися офіційними сайтами органів державного управління в галузі туризму;
- 6) формувати у студентів навички діяти відповідно до своїх професійних обов'язків у конкретних ситуаціях; вміння використовувати набуті знання у практичній професійній діяльності.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність та структуру туристичної політики;
- пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму і курортів;
- цілі, принципи, завдання туристичної політики;
- функції туристичної політики (функція координації, планування, регулювання);
- етапи формування та реалізації політики розвитку туризму;
- інституційні засади державної туристичної політики;
- структуру органів державної влади в туризмі;
- основи політики сталого розвитку туризму;
- основи інвестиційної політики в галузі туризму;
- основи соціальної та кадрової політики в сфері туризму;
- специфіку регіональної політики у сфері туризму;
- структуру регіональної програми розвитку туризму.

вміти:

- визначати основні пріоритети державної політики в галузі туризму;
- формувати основні завдання та напрями туристичної політики;
- розробляти програми регіонального розвитку туризму.

Вивчення курсу «Туристична політика» забезпечить формування у студентів системи компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.

Програмні результати навчання:

РН2 Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН5 Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН6 Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН11 Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 1 Сутність та поняття «туристична політика»

Туристична політика. Специфічні фактори формування туристичної політики. Зовнішні та внутрішні чинники формування політики туризму. Цілі та пріоритетні напрямки державної політики в галузі туризму. Основні засади туристичної політики України.

Тема 2. Пріоритетні напрями, цілі державної політики в галузі туризму

Вимоги до державної туристичної політики України в економічному аспекті, в аспекті зайнятості, у соціальному аспекті, в екологічному аспекті, в аспекті державного управління. Основні засади туристичної політики України. Проблеми та перспективи подальшого розвитку туристичної діяльності в Україні.

Тема 3. Формування та реалізація туристичної політики держави

Причини необхідності формування дієвої державної туристичної політики. Пріоритети формування та реалізації державної політики в галузі туризму. Механізм реалізації туристичної політики держави. Координація як одна з найбільш значимих функцій, що реалізуються державою в туристичній політиці. Феномен туризму. Комплексний і міжвідомчий характер феномену туризму. Планування як функція туристичної політики. Стратегія розвитку туристичної індустрії. Концепції розвитку туризму. Загальнодержавні та регіональні цільові програми з розвитку туризму. Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку в туризмі.

Тема 4. Інституційні засади державної туристичної політики

Створення структур і важелів державного регулювання туризму. Закон України «Про туризм» - стратегічна лінія і конкретні завдання розвитку туристичної сфери. Програма розвитку туризму в Україні. Участь України в міжнародних туристичних організаціях. Запровадження державної статистичної звітності в галузі туризму. Ліцензування суб'єктів туристичної діяльності. Національні туристичні організації.

Тема 5. Державне регулювання як найбільш яскравий прояв туристичної політики держави

Державне регулювання туристичного бізнесу в Україні. Система органів державної влади в галузі туризму. Функції, методи, принципи державного регулювання та управління. Основна мета розвитку державного регулювання туризму. Вплив органів державної влади на розвиток туризму. Державний механізм управління в туристичній сфері. Принципи і цілі державного регулювання

туристичної діяльності в Україні. Державні органи регулювання туризму в Україні. Сучасні форми організації туризму.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 6. Політика сталого розвитку туризму

Основні засади сталого розвитку. Поняття та принципи сталого розвитку. Стратегія сталого розвитку. Триєдина концепція стійкого розвитку. Екологічна, соціальна, екологічна складові сталого розвитку. Історія розвитку та концепції сталого розвитку. Політика стійкого розвитку туристичних регіонів ЄС. Туризм і сталий розвиток. Концепція сталого розвитку туризму в сучасних умовах. Екологічні принципи сталого розвитку туризму. Пріоритетні напрями забезпечення сталого розвитку регіональних рекреаційно-туристичних комплексів. Вплив міжнародного туризму на сталий розвиток.

Тема 7. Інвестиційна політика у сфері туризму

Основні інструменти державної інвестиційної політики в галузі туризму. Фактори формування і механізм реалізації інноваційно-інвестиційної політики розвитку туризму. Заходи щодо створення сприятливого інвестиційного клімату. Заходи із залучення інвесторів. Інноваційно-інвестиційна політика регіонального розвитку туризму. Організаційно-економічний механізм інвестиційного розвитку туризму. Основні інструменти стимулювання інвестиційної діяльності в туризмі. Інвестиційна привабливість туристичних регіонів України. Використання рекреаційно-туристичного потенціалу. Розвиток туристичної інфраструктури. Розвиток ринкових відносин і комерційної структури туристичних регіонів. Рівень криміногенних, екологічних та інших ризиків для туризму.

Тема 8. Регіональна політика у сфері туризму

Стратегія регіонального розвитку туризму. Розробка регіональних цільових програм розвитку туристичної індустрії. Послідовність розробки регіональних цільових комплексних програм. Структура програми. Процес розробки програми. Цілі політики регіонального розвитку туризму. Основні питання політики регіонального розвитку туризму. Формування іміджу туристичного регіону. Екологічна та соціальна безпека території. Рівень сервісу та розвиток туристичної галузі. Регулювання цін на туристичні послуги. Взаємодія туризму і природного середовища регіону. Збереження якості природного середовища, охорона і відтворення природно-рекреаційного потенціалу регіону. Розвиток туризму і збереження національного колориту певної території. Вирішення соціальних проблем регіону за рахунок результатів господарської діяльності суб'єктів рекреаційно-туристичної діяльності. Використання культурно-історичних ресурсів території регіону. Паспортизація рекреаційно-туристичних об'єктів. Технологічне

та інформаційне забезпечення туристичної діяльності в регіоні. Інформаційні центри. Заходи систематизації та аналізу інформації.

Тема 9. Кадрова політика у сфері туризму

Сутність, цілі, принципи кадрової політики в Україні. Забезпечення розвитку туризму професійними кадрами в Україні. Професійна підготовка фахівців та наукове забезпечення туризму. Сучасна система кадрового забезпечення туризму та підвищення рівня професіоналізму працівників.

Тема 10. Соціальна політика у сфері туризму

Поняття і зміст соціальної політики. Основні цілі і принципи соціальної політики. Соціальна політика і права людини. Функції і напрями соціальної політики. Об'єкти і суб'єкти державної політики. Типологія державної соціальної політики. Взаємозв'язок змісту соціальної політики держави і стану кон'юнктури туристичного ринку. Соціальна політика в сфері туризму і санаторно-курортній сфері.

2. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 1. Сутність та поняття «туристична політика»

Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття

1. Туристична політика: сутність, значення.
2. Специфічні фактори формування туристичної політики.
3. Зовнішні та внутрішні чинники формування політики туризму.
4. Цілі та пріоритетні напрямки державної політики в галузі туризму.
5. Основні засади туристичної політики України.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти основних понять та особливостей туристичної політики, визначення чинників формування політики туризму, цілей та пріоритетних напрямків державної політики в галузі туризму.

Основні поняття та терміни: туризм, туристична політика, стратегічна ціль, стратегія, розвиток.

Тестові завдання

1. Що означає термін "туристична політика"?

- а) Правила поведінки туристів у зарубіжних країнах.
- б) Сукупність заходів, спрямованих на розвиток та підтримку туристичної галузі.
- в) Система обмежень для туристичних агентств.

2. Які основні цілі туристичної політики?

- а) Забезпечення прибутковості туристичних підприємств.
- б) Розвиток туризму як галузі, збільшення туристичного потоку, покращення інфраструктури та ін.
- в) Зменшення кількості туристів для збереження природи.

3. Як туристична політика може сприяти сталому розвитку?

- а) Збільшення кількості масових туристичних заходів.
- б) Зменшення інвестицій у туристичну інфраструктуру.
- в) Впровадження екологічних та соціальних стандартів у туризмі.

4. Яка роль держави в туристичній політиці?

- а) Надання фінансової підтримки туристичним підприємствам.
- б) Створення та впровадження стратегій, регулювання та сприяння розвитку туризму.
- в) Відсутня, туризм повинен розвиватися незалежно від втручання держави.

5. Які можливі перешкоди для реалізації ефективної туристичної політики?

- а) Відсутність потреби в туристичній політиці.
- б) Економічні, екологічні та соціокультурні виклики, бюрократичні перешкоди.
- с) Збільшення кількості туристів без будь-яких обмежень.

Практичні завдання

1. Визначення туристичної політики.

Опишіть основні елементи туристичної політики та її сутність. Врахуйте вплив туристичної політики на економіку, культуру та соціальну сферу країни.

2. Аналіз туристичної політики країни.

Проведіть аналіз туристичної політики країни. Розгляньте заходи, спрямовані на розвиток туризму, захист природних та культурних ресурсів, та взаємодію з міжнародними туристичними організаціями.

3. Формування туристичної політики регіону.

Припустимо, ви керівник туристичної асоціації регіону. Сформууйте стратегію туристичної політики для регіону, обґрунтуйте вибір напрямків розвитку, заходів для залучення туристів та збереження природних та культурних цінностей.

4. Туризм та сталий розвиток.

Дослідіть, як туристична політика може взаємодіяти з концепцією сталого розвитку. Розгляньте заходи, які можуть сприяти сталому розвитку туризму та його позитивному впливу на навколишнє середовище та місцеве населення.

5. Туризм та міжнародна співпраця.

Дослідіть роль туристичної політики у міжнародній співпраці. Визначте, які міжнародні організації впливають на розвиток світового туризму та як країни співпрацюють для спільного просування туристичних напрямків.

6. Використання інновацій у туристичній політиці.

Розгляньте можливості використання інновацій у туристичній політиці. Визначте, які нові технології та підходи можуть покращити якість та конкурентоспроможність туристичних послуг в країні.

Рекомендовані джерела інформації: основні [3, 7], додаткові [2, 7], інтернет-ресурси [1, 5].

Тема 2. Пріоритетні напрями та цілі державної політики в галузі туризму **Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття**

1. Вимоги до державної туристичної політики України.
2. Основні засади туристичної політики України.
3. Проблеми та перспективи подальшого розвитку туристичної діяльності в Україні.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти пріоритетних напрямів, цілей та вимог до державної політики в галузі туризму.

Основні поняття та терміни: туристична політика, перспективи, стратегічна ціль, сталий розвиток, пріоритет.

Тестові завдання

1. Яка основна мета державної політики в галузі туризму?

- a) Забезпечення безпеки туристів.
- b) Збільшення прибутків від туризму та розвиток галузі.
- c) Зниження кількості туристів для збереження природних ресурсів.

2. Які пріоритетні напрями розвитку туризму може визначати держава?

- a) Рекреаційний туризм.
- b) Культурний, екологічний, медичний, спортивний та інші види туризму.
- c) Екстремальний туризм.

3. Як держава може підтримати розвиток туристичної інфраструктури?

- a) Надання допомоги приватним ініціативам.
- b) Фінансування та стимулювання проєктів з будівництва готелів, транспорту та інших об'єктів.
- c) Відмова від розвитку інфраструктури для збереження природи.

4. Які заходи може вживати держава для підвищення якості туристичних послуг?

- a) Зниження вартості послуг за рахунок обмеження їхньої якості.
- b) Введення стандартів та сертифікації для галузі туризму.
- c) Заборона виїзду громадян за кордон для зменшення навантаження на інфраструктуру.

5. Як важливо розробляти та впроваджувати стратегії сталого туризму в країні?

- a) Сталість не є пріоритетом для розвитку туризму.
- b) Забезпечення розвитку туризму, який береже природу та сприяє місцевому економічному зростанню.
- c) Сприяння масовому туризму без урахування сталості.

Практичні завдання

1. Формування стратегії розвитку туризму.

Уряд країни вирішив розробити стратегію розвитку туризму. Сформууйте перелік пріоритетних напрямів та цілей для забезпечення сталого та інноваційного розвитку туристичної галузі.

2. Оцінка впливу туризму на економіку та культуру.

Проведіть аналіз впливу туризму на економіку та культуру країни. Визначте конкретні цілі, спрямовані на максимізацію позитивного впливу туризму та зменшення його негативних наслідків.

3. Розвиток нових туристичних ринків.

Розробіть план заходів для виходу на нові туристичні ринки. Врахуйте рекламу, маркетинг, розвиток нових туристичних продуктів та партнерство з іншими країнами.

4. Створення туристичної інфраструктури.

Визначте пріоритети щодо розвитку туристичної інфраструктури в країні. Врахуйте розвиток готельної бази, транспортної системи, рекреаційних зон та інших аспектів.

5. Підвищення якості обслуговування та гостинності.

Розробіть стратегію для підвищення якості обслуговування та гостинності в галузі туризму. Врахуйте програми навчання та мотивації для працівників, а також інші заходи, що покращать враження туристів.

6. Збереження природної та культурної спадщини.

Сформуйте стратегію збереження природної та культурної спадщини в контексті туризму. Розробіть заходи для збереження екосистем, пам'яток культури та впровадження екологічно відповідальних практик у галузі туризму.

Рекомендовані джерела інформації: основні [3, 5, 9], додаткові [1, 6, 11], інтернет-ресурси [1, 2, 7].

Тема 3. Формування та реалізація туристичної політики держави

Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття

1. Причини необхідності формування дієвої державної туристичної політики.
2. Пріоритети формування та реалізації державної політики в галузі туризму.
3. Механізм реалізації туристичної політики держави.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти особливостей формування та реалізації пріоритетів державної політики в галузі туризму, а також механізму її реалізації.

Основні поняття та терміни: туристична політика, система, планування, механізм, пріоритет.

Тестові завдання

1. Що включає в себе етап формування туристичної політики держави?

- а) Рекламні кампанії для залучення туристів.

b) Аналіз потенціалу туристичної галузі, визначення стратегічних цілей та розробка програм.

c) Випадкові рішення без аналізу.

2. Як держава може сприяти розвитку туризму через інфраструктурні заходи?

a) Зменшення інвестицій у туристичну інфраструктуру.

b) Розвиток транспортної мережі, покращення якості готельної бази та інші інфраструктурні проекти.

c) Заборона будівництва нових готелів та ресторанів.

3. Які інструменти може використовувати держава для залучення туристів?

a) Рекламні кампанії.

b) Створення сприятливого інвестиційного клімату, візові спрощення, розробка туристичних маршрутів.

c) Заборона рекламних заходів.

4. Як держава може забезпечити сталість туристичної галузі?

a) Збільшення масових туристичних заходів.

b) Впровадження екологічних та соціальних стандартів, регулювання туристичного потоку.

c) Відсутність будь-яких обмежень.

5. Чому важливо враховувати інтереси місцевого населення при формуванні туристичної політики?

a) Тільки для забезпечення прибутковості туристичних підприємств.

b) Запобігання конфліктам, забезпечення сталого розвитку та підтримка соціальної стабільності.

c) Інтереси місцевого населення не мають значення.

Практичні завдання

1. Розробка стратегії туристичної політики.

Ваше завдання - розробити стратегію туристичної політики для країни. Визначте основні пріоритетні напрями та цілі, обґрунтуйте їх важливість для розвитку туризму та країни в цілому.

2. Моніторинг реалізації туристичної політики.

Проведіть моніторинг реалізації туристичної політики країни. Оцініть досягнення поставлених цілей, визначте фактори успіху та можливі проблеми, які впливають на ефективність політики.

3. Вплив туристичної політики на економіку.

Розгляньте роль туризму у зростанні економіки країни. Спрогнозуйте можливий вплив нових стратегій туристичної політики на економічний розвиток та зайнятість.

4. Управління туристичною інфраструктурою.

Сформуйте план розвитку туристичної інфраструктури для конкретного регіону в межах країни. Зазначте конкретні заходи для поліпшення закладів тимчасового розміщування, транспортної системи, атракцій та інших об'єктів.

5. Залучення інвестицій у туризм.

Оцініть, як держава може залучати інвестиції для розвитку туристичної галузі. Сформуйте стратегію залучення інвесторів та визначте можливість співпраці з приватним сектором.

6. Культурний туризм та національна спадщина.

Визначте, як туристична політика може впливати на збереження та популяризацію культурної спадщини. Розгляньте можливості розвитку культурного туризму та підтримки національних традицій.

Рекомендовані джерела інформації: основні [1, 5, 9], додаткові [3, 6, 10], інтернет-ресурси [1, 4, 5].

Тема 4. Інституційні засади державної туристичної політики

Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття

1. Закон України «Про туризм» - стратегічна лінія і конкретні завдання розвитку туристичної сфери.
2. Структури і важелі державного регулювання туризму.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти інституційних засад державної туристичної політики та структурних особливостей державного регулювання туризму.

Основні поняття та терміни: туристична політика, інституції, державне регулювання, механізм, законодавство.

Тестові завдання

1. Що включає в себе поняття "інституційні засади державної туристичної політики"?

- а) Правові акти, що регулюють туризм.
- б) Сукупність організацій, законодавчих та регуляторних актів, що визначають туристичну політику країни.
- в) Управлінські рішення у сфері туризму.

2. Яка роль туристичних асоціацій у формуванні інституційних засад туристичної політики?

- а) Їхній внесок не має значення для держави.
- б) Забезпечення комунікації між галуззю та владою, підтримка інтересів туристичних підприємств.

с) Тільки участь у конкурсах на отримання туристичних нагород.

3. Що означає поняття "публічно-приватне партнерство" в контексті туристичної політики?

- а) Державна власність у туристичній галузі.
- б) Співпраця між державними та приватними суб'єктами для спільного розвитку туризму.
- с) Відсутність співпраці між секторами.

4. Які інструменти може використовувати держава для регулювання туристичної галузі?

- а) Адміністративні обмеження.
- б) Створення законодавчих та регуляторних актів, податкова політика, надання фінансової підтримки.
- с) Відсутність будь-яких інструментів.

5. Чому важлива координація між різними відомствами у сфері туризму?

- а) Забезпечення конкуренції між різними секторами туризму.
- б) Забезпечення ефективної роботи та вирішення питань розвитку туризму.
- с) Кожне відомство повинно діяти самостійно без співпраці.

Практичні завдання

1. Роль державних інституцій у регулюванні туристичної діяльності.

Розгляньте роль різних державних інституцій у формуванні та реалізації туристичної політики. Поясніть, як вони сприяють розвитку туризму та забезпечують ефективне функціонування галузі.

2. Структура та обов'язки туристичних відомств.

Дослідіть структуру та обов'язки туристичних відомств у країні. Порівняйте їхні функції та вплив на розвиток туризму. Які завдання вони виконують для формування та реалізації туристичної політики?

3. Взаємодія між державними та недержавними інституціями.

Розгляньте взаємодію державних та недержавних інституцій у галузі туризму. Які проекти чи програми можуть бути реалізовані через партнерство? Як ця співпраця впливає на розвиток туризму?

4. Роль місцевих органів управління у розвитку туризму.

Охарактеризуйте роль місцевих органів управління у формуванні та реалізації туристичної політики. Як вони взаємодіють із центральними органами влади та впливають на розвиток туризму на регіональному рівні?

5. Контроль та моніторинг реалізації туристичної політики.

Розгляньте механізми контролю та моніторингу реалізації туристичної політики. Які інструменти використовуються для оцінки результативності та коригування стратегій? Які можливості вдосконалення цих механізмів?

6. Інституційні перспективи сталого розвитку в туризмі.

Дослідіть, як інституційна структура впливає на сталий розвиток туризму. Які інструменти та політики використовуються для забезпечення екологічної, економічної та соціокультурної стійкості у галузі туризму?

Рекомендовані джерела інформації: основні [3, 6, 8], додаткові [2, 4, 9], інтернет-ресурси [2, 5, 7].

Тема 5. Державне регулювання як найбільш яскравий прояв туристичної політики держави

Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття

1. Державне регулювання туристичної діяльності.
2. Система органів державної влади в галузі туризму та їх функції у формуванні туристичної політики.
3. Сучасні форми організації туризму.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти сучасних форм організації туризму та механізму формування системи органів державної влади в галузі туризму, їх функцій у формуванні туристичної політики.

Основні поняття та терміни: туристична політика, орган державної влади, регулювання, організація, нормативне забезпечення.

Тестові завдання

1. Які основні завдання державного регулювання в галузі туризму?

- а) Контроль за роботою туроператорів та готелів.
- б) Створення сприятливих умов для розвитку туризму, забезпечення безпеки та захист прав туристів.
- с) Зменшення податкового навантаження для туристичних підприємств.

2. Які можливі інструменти державного регулювання туризму на макрорівні?

- а) Рекламні кампанії.
- б) Розробка та впровадження стратегій розвитку туризму, фінансова підтримка галузі, контроль за якістю туристичних послуг.
- с) Надання ліцензій для туристичних фірм.

3. Як держава може впливати на формування туристичної інфраструктури?

- а) За рахунок забезпечення пільг для туристичних підприємств.
- б) За допомогою фінансової підтримки, регулювання та стимулювання розвитку інфраструктурних проектів.

с) Через підтримку туристичних агентств.

4. Які можливі інструменти державного регулювання на рівні місцевих громад?

- а) Запровадження податків та зборів для туристів.
- б) Регулювання та контроль за роботою місцевих туристичних об'єктів, підтримка регіональних ініціатив та розвиток місцевого туризму.
- с) Введення обмежень на розміщення нових готелів.

5. Як державне регулювання може сприяти екологічній стійкості в туризмі?

- а) Через заборону на використання екологічно небезпечних матеріалів у готелях.
- б) Розробка екологічних стандартів для туристичних підприємств, контроль за використанням природних ресурсів та заохочення екологічно відповідальних практик.
- с) Обмеження кількості туристів у природних заповідниках.

6. У чому важливість залучення громадськості у процес державного регулювання туризму?

- а) Громадськість не повинна брати участь у процесах прийняття рішень в галузі туризму.
- б) Забезпечення участі громадськості у формуванні стратегій, врахування їхніх думок та потреб у регулюванні туристичної галузі.
- с) За рахунок проведення громадських акцій для підтримки туризму.

Практичні завдання

1. Аналіз інструментів державного регулювання туризму.

Дослідіть різні інструменти, які використовуються державою для регулювання туристичної галузі. Обґрунтуйте ефективність різних підходів та їх вплив на розвиток туризму у країні.

2. Роль державних структур у формуванні туристичної політики.

Розгляньте роль різних державних структур, таких як міністерства, комітети та агентства, у формуванні та реалізації туристичної політики. Оцініть їх функції та взаємодію.

3. Регулювання туристичного ринку.

Окресліть заходи, які вживаються державою для регулювання туристичного ринку. Розгляньте такі аспекти, як ліцензування, стандартизація та контроль якості послуг.

4. Фінансова підтримка туристичної галузі.

Дослідіть методи фінансової підтримки туристичної галузі, такі як надання субсидій, податкові пільги або фінансування інфраструктурних проектів. Оцініть ефективність цих інструментів.

5. Захист прав та інтересів туристів.

Розгляньте заходи, які держава вживає для захисту прав та інтересів туристів. Оцініть вплив таких заходів на імідж країни серед туристів та їхню безпеку.

6. Регіональне регулювання туризму.

Охарактеризуйте підходи до регіонального регулювання туризму. Як різні регіони можуть взаємодіяти та співпрацювати для спільного розвитку туризму?

Рекомендовані джерела інформації: основні [3, 5, 10], додаткові [1, 3, 7], інтернет-ресурси [1, 5, 7].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 6. Політика сталого розвитку туризму

Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття

1. Поняття та принципи сталого розвитку.
2. Стратегія сталого розвитку.
3. Концепція сталого розвитку туризму в сучасних умовах.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти сутності та принципів сталого розвитку в туристичній сфері та механізму розробки і реалізації концепції сталого розвитку туризму в сучасних умовах.

Основні поняття та терміни: туристична політика, сталий розвиток, стратегія, концепція, державне планування.

Тестові завдання

1. Що означає термін "сталий туризм"?

- а) Розвиток туризму, що забезпечує великий потік туристів.
- б) Такий туризм, який задовольняє потреби сучасних туристів, не зашкоджуючи майбутнім поколінням.
- в) Виключення будь-яких видів туризму для збереження природи.

2. Які принципи сталого туризму включають в себе екологічну стійкість?

- а) Надмірне використання природних ресурсів для забезпечення комфорту туристів.
- б) Збереження природи, зменшення впливу туризму на екосистеми та природні заповідники.
- в) Заборона відвідування природних заповідників для зменшення екологічного впливу.

3. Як заходи в туризмі можуть сприяти соціокультурній сталості?

- а) Збільшення цін на туристичні послуги.

б) Взаємодія з місцевим населенням, збереження традицій та культурної спадщини, сприяння місцевим ініціативам.

с) Сприяння лише великим корпоративним заходам.

4. Які можливі економічні вигоди від впровадження політики сталого туризму?

а) Зменшення прибутку туристичних підприємств.

б) Розвиток нових робочих місць, збільшення доходів місцевих громад та підтримка місцевих підприємств.

с) Зниження економічного впливу туризму на регіон.

5. Чому важливо враховувати потреби місцевого населення при розробці політики сталого туризму?

а) Для врахування думок місцевих лідерів.

б) Запобігання конфліктам, забезпечення участі та вигод для місцевого населення, збереження соціальної структури.

с) Потреби місцевого населення не мають значення.

Практичні завдання

1. Розробка стратегії сталого розвитку туризму.

Ви керівник туристичної асоціації та отримали завдання розробити стратегію сталого розвитку туризму для регіону. Сформуйте конкретні кроки та заходи, які сприятимуть збалансованому розвитку галузі, збереженню природних ресурсів та соціокультурної цінності.

2. Вплив туризму на довкілля.

Розгляньте вплив туризму на довкілля та розробіть план заходів для зменшення негативних екологічних наслідків. Визначте, які технології та ініціативи можуть бути впроваджені для забезпечення екологічно стійкого туризму.

3. Взаємодія з місцевим населенням у політиці сталого розвитку туризму.

Розгляньте роль та інтереси місцевого населення у впровадженні політики сталого розвитку туризму. Сформуйте план взаємодії з місцевим населенням для забезпечення соціальної справедливості та економічних вигод для місцевої громади.

4. Оцінка економічного ефекту від сталого туризму.

Проведіть аналіз економічних вигод від сталого туризму у регіоні. Врахуйте розподіл прибутків між різними секторами, включаючи торгівлю, готельний бізнес та місцеві підприємства.

5. Вплив глобальних трендів на політику сталого розвитку туризму.

Розгляньте глобальні тренди в сфері туризму та їх вплив на політику сталого розвитку. Які нові виклики виникають у зв'язку з розвитком глобального туризму, і як їх можна вирішити?

6. Культурна різноманітність у сталому туризмі.

Вивчіть вплив туризму на культурну різноманітність. Розробіть стратегії для збереження та підтримки місцевої культури.

Рекомендовані джерела інформації: основні [2, 4, 10], додаткові [2, 6, 11], інтернет-ресурси [2, 5, 6].

Тема 7. Інноваційно-інвестиційна політика в туризмі

Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття

1. Основні інструменти державної інвестиційної політики в галузі туризму.
2. Фактори формування і механізм реалізації інноваційно-інвестиційної політики розвитку туризму
3. Заходи щодо створення сприятливого інвестиційного клімату та залучення інвесторів.
4. Організаційно-економічний механізм інвестиційного розвитку туризму.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти сутності та принципів формування інноваційно-інвестиційної політики в туризмі та організаційно-економічних засад інвестиційного розвитку туризму.

Основні поняття та терміни: туристична політика, інвестиції, інновації, розвиток, організаційно-економічний механізм.

Тестові завдання

1. Що означає термін "інвестиційна політика в галузі туризму"?

- a) Інвестиції в будівництво нових готелів та ресторанів.
- b) Сукупність заходів та стратегій, спрямованих на залучення інвестицій для розвитку туристичної галузі.
- c) Інвестиції в рекламу туристичних дестинацій.

2. Які можливі джерела інвестицій для розвитку туризму?

- a) Державний бюджет.
- b) Приватні інвестори, банки, міжнародні фонди, державні фонди, публічно-приватні партнерства.
- c) Внутрішні кредити та позики.

3. Як інвестиції можуть сприяти розвитку інфраструктури туризму?

- a) Тільки шляхом підтримки туристичних агентств.
- b) Розбудова та модернізація транспортної системи, створення туристичних об'єктів та інші інфраструктурні проекти.
- c) Рекламні кампанії.

4. Як інвестиційна політика може сприяти розвитку туристичної індустрії на регіональному рівні?

- a) Через фінансову підтримку місцевих готелів.
- b) Створення сприятливого інвестиційного клімату, підтримка регіональних туристичних ініціатив та створення нових туристичних об'єктів.
- c) Обмеження інвестицій в інші сектори економіки.

5. Як держава може залучати інвестиції в туризм через публічно-приватні партнерства?

- a) Шляхом надання податкових пільг приватним інвесторам.
- b) Спільна участь у фінансуванні та управлінні проектами з приватним сектором, розробка інвестиційних проектів.
- c) Тільки за рахунок державних інвестицій.

6. Які можливі ризики пов'язані із залученням інвестицій в туризм?

- a) Ризик конкуренції з іншими туристичними регіонами.
- b) Економічні, соціальні та екологічні ризики, зміни у туристичному попиті та конкуренція з іншими галузями.
- c) Ризик непопулярності нових туристичних об'єктів.

Практичні завдання

1. Аналіз інвестиційних можливостей в туристичній галузі.

Дослідіть потенційні інвестиційні можливості в галузі туризму країни чи регіону. Оцініть перспективи розвитку, що дозволить залучити інвесторів, та визначте сектори, які вимагають найбільше уваги.

2. Розробка інвестиційного проекту у туристичному секторі.

Припустімо, ви маєте ідею створення нового туристичного комплексу. Розробіть інвестиційний проект, включаючи детальний бізнес-план, оцінку ризиків та прибутковість інвестицій.

3. Ефективність державних інвестицій у туризм.

Розгляньте приклади державних інвестицій у туризм. Оцініть їхню ефективність та вплив на розвиток галузі. Які критерії можна використовувати для оцінки успішності державних інвестицій?

4. Вплив інвестицій на сталий розвиток туризму.

Дослідіть, як інвестиції можуть впливати на сталий розвиток туризму. Визначте проекти чи ініціативи, які сприяють екологічній та соціальній стійкості у туристичній галузі.

5. Порівняльний аналіз інвестиційних стратегій у туризмі.

Порівняйте інвестиційні стратегії різних країн або регіонів у галузі туризму. Які чинники впливають на вибір конкретної стратегії? Які успішні приклади можна виділити?

6. Інвестиції у розвиток туристичної інфраструктури.

Розгляньте необхідність інвестицій у розвиток туристичної інфраструктури, такої як аеропорти, дороги, готелі тощо. Оцініть важливість цих інвестицій для підтримки та розвитку туризму.

Рекомендовані джерела інформації: основні [2, 5, 9], додаткові [3, 4, 6], інтернет-ресурси [2, 4, 6].

Тема 8. Регіональна політика у сфері туризму

Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття

1. Стратегія регіонального розвитку туризму.
2. Цілі та основні питання політики регіонального розвитку туризму.
3. Сутність та структура цільових програм розвитку туристичної індустрії.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти сутності та принципів формування регіональної політики у сфері туризму, а також визначення її цілей та завдань.

Основні поняття та терміни: туристична політика, регіон, стратегічна ціль, стратегія, регіональна цільова програма.

Тестові завдання

1. Що включає в себе регіональна політика у сфері туризму?

- a) Маркетингові заходи для залучення туристів.
- b) Сукупність стратегій, спрямованих на розвиток туристичної галузі в конкретному регіоні, враховуючи його особливості та потенціал.
- c) Регулювання роботи готелів та ресторанів.

2. Які можливі інструменти регіональної політики для розвитку туризму?

- a) Рекламні кампанії.
- b) Створення туристичних маршрутів, розвиток культурних заходів, інфраструктурні проекти та сприяння місцевим туристичним підприємствам.
- c) Обмеження туристичного потоку.

3. Як регіональна політика може сприяти різноманітності туристичної пропозиції?

- a) За рахунок рекламних заходів.
- b) Підтримка та розвиток різноманітних видів туризму, включаючи культурний, екологічний, спортивний тощо.
- c) Регулювання діяльності туристичних агентств.

4. Як регіональна політика може сприяти розвитку туризму через культурний та природний потенціал регіону?

- a) За рахунок реклами інших регіонів.
- b) Збереження та презентація культурної спадщини, підтримка екологічних ініціатив та природних заповідників.
- c) За рахунок створення нових туристичних об'єктів.

5. Чому важлива координація між різними рівнями влади в регіональній туристичній політиці?

- a) Для уникнення конфліктних ситуацій між учасниками туристичного ринку.
- b) Забезпечення спільної стратегії розвитку, врахування особливостей кожного регіону та підтримка співпраці на різних рівнях.
- c) Для обмеження конкуренції між регіонами.

6. Як регіональна політика може впливати на розподіл туристичного потоку?

- a) За рахунок обмеження кількості туристів.
- b) Застосування маркетингових стратегій, розвиток різноманітних туристичних напрямків та привернення уваги до менш відомих туристичних місць.
- c) За рахунок високих цін на туристичні послуги.

Практичні завдання

1. Розвиток туризму в містах регіону.

Оберіть місто регіону та розробіть стратегію для його розвитку як туристичної дестинації. Розгляньте аспекти, такі як інфраструктура, культурні події, та маркетингові заходи для залучення туристів.

2. Туризм та економічний розвиток регіону.

Вивчіть вплив туризму на економічний розвиток регіону. Спрогнозуйте, як розвиток туризму може позитивно вплинути на зайнятість, місцеві підприємства та податкові надходження.

3. Роль місцевої влади у регіональному туризмі.

Дослідіть роль місцевої влади в розвитку туризму. Як вони можуть сприяти створенню туристичної інфраструктури, підтримці місцевих підприємств та просуванню регіональних туристичних атракцій?

4. Регіональна маркетингова стратегія.

Розробіть маркетингову стратегію для регіону з метою залучення туристів. Розгляньте підходи до реклами, просування у соціальних мережах, та створення бренду для регіону.

5. Туризм та збереження природи.

Оцініть вплив туризму на природу та екосистему в регіоні. Розробіть стратегію для збереження природи та екологічно стійкого розвитку туризму в регіоні.

6. Проблеми та перспективи регіонального туризму.

Вивчіть проблеми, з якими стикається регіональний туризм, та розробіть план дій для їх вирішення. Врахуйте аспекти, такі як інфраструктура, безпека, та участь місцевого населення.

Рекомендовані джерела інформації: основні [2, 3, 7], додаткові [1, 5, 11], інтернет-ресурси [1, 3, 5].

Тема 9. Кадрова політика у сфері туризму

Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття

1. Забезпечення розвитку туризму професійними кадрами в Україні.
2. Професійна підготовка фахівців та наукове забезпечення туризму.
3. Система підготовки кадрів для сфери туризму. Формування кадрового потенціалу для сфери туризму.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти сутності та принципів формування кадрової політики у сфері туризму, а також визначення системи підготовки кадрів для сфери туризму.

Основні поняття та терміни: туристична політика, кадри, фаховість, система підготовки кадрів, потенціал.

Тестові завдання

1. Чому важлива кадрова політика в галузі туризму?

- a) Для забезпечення низьких витрат на оплату праці.
- b) Забезпечення якісного обслуговування туристів, підвищення професійної кваліфікації працівників та створення сприятливого робочого середовища.
- c) Для обмеження кількості працівників у галузі туризму.

2. Які можливі виклики пов'язані з кадровою політикою в галузі туризму?

- a) Відсутність конкуренції на ринку праці.
- b) Сезонність роботи, нестабільність зайнятості, необхідність постійного оновлення навичок працівників.
- c) Високі вимоги до кваліфікації працівників.

3. Які можливі стратегії залучення та утримання кваліфікованих кадрів в галузі туризму?

- a) Забезпечення високої заробітної плати.
- b) Професійний розвиток, система навчання та підвищення кваліфікації, соціальні пакети та можливості кар'єрного росту.
- c) Використання додаткових вигід.

4. Як кадрова політика може впливати на якість обслуговування туристів?

- a) За рахунок кількості працівників.
- b) За допомогою високої оплати праці, вдосконалення навичок та підвищення мотивації працівників.
- c) За рахунок вивчення іноземних мов персоналом.

5. Які можливі методи навчання та розвитку персоналу в туристичній галузі?

- a) Тільки самостійне навчання.
- b) Тренінги, семінари, онлайн-курси, партнерство з навчальними закладами та інші форми навчання.
- c) Стажування.

Практичні завдання

1. Розвиток кадрового потенціалу в туризмі.

Розгляньте стратегії розвитку кадрового потенціалу в галузі туризму. Які програми навчання, стажування та підвищення кваліфікації можуть бути використані для підготовки кваліфікованих спеціалістів?

2. Управління персоналом у туристичному бізнесі.

Дослідіть особливості управління персоналом в туристичному бізнесі. Які ключові навички та знання необхідні для ефективного управління туристичним персоналом?

3. Диверсифікація кар'єри в галузі туризму.

Розгляньте можливості диверсифікації кар'єри в галузі туризму. Які аспекти галузі можуть бути привабливими для фахівців, і як можна розвивати різні напрямки?

4. Комунікація та взаємодія в туристичному бізнесі.

Вивчіть важливість комунікації та взаємодії в галузі туризму. Які методи та інструменти можуть покращити комунікацію між персоналом та клієнтами, а також всередині команд?

5. Адаптація до змін у туристичній галузі.

Дослідіть, як кадрова політика в галузі туризму може адаптуватися до змін, таких як технологічні інновації, зміни в попиті тощо. Як персонал може навчатися та пристосовуватися до нових реалій?

6. Забезпечення високої якості обслуговування та гостинності.

Розгляньте стратегії забезпечення високої якості обслуговування в галузі туризму. Як тренінги, програми мотивації та системи винагород можуть впливати на якість гостинності?

Рекомендовані джерела інформації: основні [3, 6, 10], додаткові [2, 5, 6], інтернет-ресурси [1, 2, 7].

Тема 10. Соціальна політика у сфері туризму

Перелік питань, що виносяться на практичне (семінарське) заняття

1. Поняття і зміст, основні цілі і принципи соціальної політики.
2. Функції і напрями соціальної політики.
3. Соціальна політика в сфері туризму і санаторно-курортній справі.

Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти сутності та принципів формування соціальної політики у сфері туризму та а також визначення функцій і напрямів її реалізації.

Основні поняття та терміни: соціальна політика в туризмі, розвиток, функції, система соціального забезпечення, потенціал.

Тестові завдання

1. Чому важлива соціальна політика у сфері туризму?

- a) Для покращення соціального статусу працівників готелів та ресторанів.
- b) Забезпечення сприятливих умов праці, захист прав працівників та врахування інтересів місцевого населення.
- c) Для забезпечення безпеки туристів.

2. Як соціальна політика може впливати на розвиток туризму в місцевих громадах?

- a) Тільки через розміщення готелів та ресторанів у громадах.
- b) Створення нових робочих місць, підтримка соціальних проектів та врахування потреб місцевого населення.
- c) За рахунок високих податків для туристичних підприємств.

3. Які можливі соціальні вигоди для місцевого населення внаслідок розвитку туризму?

- a) Зменшення конкуренції на ринку праці.
- b) Забезпечення росту доходів, підвищення рівня освіти та доступу до медичних послуг, розвиток інфраструктури та культурних закладів.
- c) Надання допомоги по безробіттю.

4. Як соціальна політика може впливати на збереження культурної спадщини в туристичних регіонах?

- a) За рахунок впровадження обмежень на кількість туристів.
- b) Захист та презентація культурних цінностей, підтримка ремесел та традицій, залучення місцевого населення у процес прийняття рішень.
- c) Встановлення високих цін на вхідні квитки для туристів.

5. Як соціальна політика може впливати на регулювання туристичного потоку?

- a) За рахунок введення обмежень на в'їзд туристів.
- b) Створення програм та заходів для балансування туристичного потоку, залучення внутрішніх та екологічно відповідальних туристів.
- c) Через високі податки на туристичні послуги.

Практичні завдання

1. Розвиток соціально відповідального туризму.

Розгляньте концепцію соціально відповідального туризму. Сформууйте план заходів для впровадження цього підходу в туристичній галузі країни. Як можна сприяти соціальному розвитку місцевих громад та збереженню культурної спадщини через туризм?

2. Взаємодія з місцевим населенням.

Дослідіть методи та стратегії для покращення взаємодії туристичних підприємств із місцевим населенням. Як можна стимулювати розвиток підприємництва та забезпечити справедливий розподіл вигод від туризму?

3. Соціальна інтеграція у виробничий процес туристичних підприємств.

Вивчіть способи соціальної інтеграції та розвитку соціальних програм для працівників туристичних підприємств. Як можна покращити умови праці та забезпечити розвиток професійних навичок у сфері туризму?

4. Гендерна рівність в туризмі.

Розгляньте питання гендерної рівності в галузі туризму. Сформууйте план заходів для сприяння рівному доступу до можливостей та забезпечення сприятливого середовища для праці та подорожей.

5. Сприяння туризму для людей з обмеженими можливостями.

Вивчіть методи створення доступного туристичного середовища для людей з обмеженими можливостями. Як можна сприяти інклюзивності та забезпечити рівний доступ до туристичних атракцій і послуг?

Рекомендовані джерела інформації: основні [2, 7, 9], додаткові [4, 6, 10], інтернет-ресурси [1, 4, 7].

3. ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Результати самостійної роботи студентів перевіряються контролем поточних (рубіжних) знань через опитування на семінарських та практичних заняттях, а також тестуванням з урахуванням відвідування студентом лекцій та наявності конспекту лекційного матеріалу.

Самостійна робота студентів проводиться за такими формами:

№ з/п	Назва теми	Форми контролю
1	Опрацювання лекційного матеріалу, нових літературних джерел з метою поглиблення розглянутих проблем, закріплення та поглиблення одержаних на лекціях знань	Переказ лекційного матеріалу
2	Підготовка питань, що виносяться на самостійне (індивідуальне) вивчення	Поточний контроль
	Зміст поняття «Туристична політика». Туристична політика як один із видів соціально-економічної політики держави. Складові туристичної політики держави.	експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією
	Пріоритетні напрями та цілі державної політики в галузі туризму Основні засади туристичної політики України. Вимоги до державної туристичної політики України в економічному аспекті, в аспекті зайнятості, у соціальному аспекті, в екологічному аспекті, в аспекті державного управління.	експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією
	Формування та реалізація туристичної політики держави Закон України Про внесення змін в Закон України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282 – IV Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23.08.2017 № 1263 «Про утворення робочої групи з питань статистики у сфері туризму та курортів» Наказ Мінекономрозвитку від 01.08.2017 №1149 «Про утворення міжвідомчої робочої групи з питань розвитку сталого туризму в Карпатському регіоні»	експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією

<p>Наказ Мінекономрозвитку від 14.07.2017 № 1022 «Про утворення робочої групи з питань знакування та маркування маршрутів активного туризму»</p> <p>Положення про департамент туризму та курортів, затверджене Міністерством економічного розвитку і торгівлі України від 22.07. 2016 р.</p> <p>Постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 № 388 "Про утворення Координаційної ради з питань туристичної діяльності"</p>	
<p>Інституційні засади державної туристичної політики</p> <p>Програма розвитку туризму в Україні.</p> <p>Участь України в міжнародних туристичних організаціях.</p> <p>Запровадження державної статистичної звітності в галузі туризму.</p> <p>Ліцензування суб'єктів туристичної діяльності.</p> <p>Національні туристичні організації: роль і функції формування регіональної туристичної політики.</p>	<p>експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією</p>
<p>Державне регулювання як найбільш яскравий прояв туристичної політики держави</p> <p>Функції, методи, принципи державного регулювання та управління.</p> <p>Основна мета розвитку державного регулювання туризму.</p> <p>Вплив органів державної влади на розвиток туризму.</p> <p>Державний механізм управління в туристичній сфері. Принципи і цілі державного регулювання туристичної діяльності в Україні.</p> <p>Державні органи регулювання туризму в Україні.</p> <p>Сучасні форми організації туризму.</p>	<p>експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією</p>
<p>Політика сталого розвитку туризму</p> <p>Політика стійкого розвитку туристичних регіонів ЄС.</p> <p>Концепція сталого розвитку туризму в сучасних умовах. Екологічні принципи сталого розвитку туризму. Пріоритетні напрями забезпечення сталого розвитку регіональних рекреаційно-туристичних комплексів.</p> <p>Вплив міжнародного туризму на сталий розвиток.</p>	<p>експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією</p>

<p>Інвестиційна політика у сфері туризму Організаційно-економічний механізм інвестиційного розвитку туризму. Основні інструменти стимулювання інвестиційної діяльності в туризмі. Інвестиційна привабливість туристичних регіонів України. Використання рекреаційно-туристичного потенціалу. Розвиток туристичної інфраструктури. Розвиток ринкових відносин і комерційної структури туристичних регіонів. Рівень криміногенних, екологічних та інших ризиків.</p>	<p>експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією</p>
<p>Регіональна політика у сфері туризму Формування іміджу туристичного регіону. Екологічна та соціальна безпека території. Рівень сервісу та розвиток туристичної галузі. Регулювання цін на туристичні послуги. Розвиток туризму і збереження національного колориту певної території. Вирішення соціальних проблем регіону за рахунок результатів господарської діяльності суб'єктів рекреаційно-туристичної діяльності. Використання культурно-історичних ресурсів території регіону. Паспортизація рекреаційно-туристичних об'єктів. Технологічне та інформаційне забезпечення туристичної діяльності в регіоні. Інформаційні центри. Заходи систематизації та аналізу інформації.</p>	<p>експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією</p>
<p>Кадрова політика у сфері туризму Кадрова політика: суть і завдання. Інструменти кадрової політики у сфері туристичних послуг. Кадровий потенціал сфери туризму. Методичні основи формування кадрової політики туристичного підприємства.</p>	<p>експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією</p>
<p>Соціальна політика у сфері туризму Вплив соціальної політики на розвиток туризму. Корпоративна соціальна відповідальність в туризмі. Соціальний туризм: організація і технологія.</p>	<p>експрес контроль, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією</p>

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Організація навчання з дисципліни «Туристична політика» забезпечується засобами поєднання аудиторної і позааудиторної форм навчання:

- лекції;
- семінари;
- самостійна аудиторна робота студентів;
- самостійна позааудиторна робота студентів;
- консультації.

За характером логіки пізнання використовується аналітичний метод (передбачає мисленнєвий або практичний розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак); індуктивний метод (шлях вивчення предметів, явищ від одиничного до загального), дедуктивний метод (вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного), традиційний метод (висновки від одиничного до одиничного, від загального до загального).

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемний метод, що передбачає створення проблемної ситуації, виділення проблемного завдання, частково-пошуковий метод (пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання), дослідницький метод (спрямований на самостійне розв'язання пізнавального завдання з використанням різноманітних інформаційних джерел).

Лекція традиційно посідає одне з найбільш важливих місць у навчальному процесі.

Лекція – це основна форма проведення навчальних занять, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу. Лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал тем навчальної дисципліни.

Лекції проводяться у формі розповіді, пояснення, бесіди.

Розповідь - метод навчання, який передбачає оповідну, описову форму розкриття навчального матеріалу з метою спонукання студентів до створення в уяві певного образу.

Пояснення - вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду студентів.

Бесіда передбачає використання попереднього досвіду студентів і на основі цього приведення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних.

Семінарське заняття – форма навчального заняття, на якому організуються дискусії навколо визначених тем навчальною програмою, до яких студенти готують тези виступів, в тому числі на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). На кожному семінарському занятті оцінюються підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Отримані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Самостійна та індивідуальна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення даної дисципліни. Її зміст визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, семінарських);
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- анотування рекомендованої літератури;
- формулювання висновків;
- відповіді на запитання і самостійне формулювання запитань до навчальної теми;
- створення презентації.

5. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна робота студента є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їхніх здібностей, науково-дослідну роботу й творчу діяльність.

Індивідуальне завдання – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальне завдання студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ЗАВДАННЯ ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ

ІНДЗ включає наступні елементи наукового дослідження:

- практична значущість;
- комплексний і системний підходи до вирішення поставленого завдання;
- використання сучасних теоретичних методологій і наукових розробок та досліджень за даним напрямом;
- застосування творчого підходу й формування власного бачення вирішення поставленого завдання.

Зміст виконання індивідуального завдання з дисципліни «Туристична політика» полягає у тому, що здобувач вищої освіти, за однією із тем курсу, поглиблено вивчає, систематизує теоретичні та практичні знання. На основі отриманої інформації робить власне наукове дослідження, результати якого може представити або у формі презентації, або ж у формі підготовки наукових тез.

Вимоги до складання презентації: по кожній темі виділяються 3-5 розділів (питань); для розкриття кожного питання представити матеріал у формі графічного та текстового зображення на 5-7 слайдах; загальний обсяг презентації повинен складати не менше 20 слайдів.

Вимоги до змісту наукових тез: обсяг в межах 2-3 сторінок друкованого тексту на листі формату А4, набраного у редакторі MS Word; всі поля – 2,0 см; текст набирається без переносів, на всю ширину сторінки. При наборі тексту слід розрізняти символи дефісу і тире; гарнітура: Times New Roman 14 пт. Інтервал між рядками – одинарний; для назв таблиць використовувати шрифт 10 пт., жирний. Для напису під рисунками використовувати шрифт – 10 пт., жирний. Формули розташовувати по центру, нумерацію формул здійснювати по правому краю. Формули повинні бути набрані в редакторі Microsoft Equation 3.0; літературні джерела, що цитуються, повинні бути пронумеровані відповідно з порядком звертання до них у тексті. Посилання на джерело і сторінки в ньому подаються у квадратних дужках. Список використаних джерел наводиться наприкінці на мові оригіналу.

Основні результати ІНДЗ здобувач вищої освіти доповідає на семінарі. Він готує презентацію або наочний матеріал і протягом 5-7 хв. коротко викладає основні положення своєї роботи й відповідає на запитання.

6. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий модульний контроль. Важливим етапом навчального процесу, що має на меті перевірку знань, виявлення умінь застосовувати отримані знання відносно практичних завдань є семестровий контроль, який проводиться у формі екзамену. Підготовка до підсумкового контролю – форма активізації та систематизації отриманих знань, їхнього поглиблення та контролю.

Модульний контроль - є показником вивчення окремих тем, дає можливість перевірити засвоєння отриманих знань через більш довготривалий період і охоплює теми змістовного модулю дисципліни. Здійснюється оцінка теоретичних знань та практичних навичок, яких набули студенти після опанування змістового модулю.

Відповідно, протягом семестру передбачено 2 модульні контрольні роботи, які проводяться на семінарських заняттях.

Поточний контроль навчальних досягнень здійснюється протягом семестру на лекційних та семінарських заняттях.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і поєднує в собі два напрями:

- опитування лекційного матеріалу, що є обов'язковим для вивчення студентами,

- перевірка самостійної та індивідуальної роботи студента.

Зважаючи на це, використовуються такі форми поточного опитування:

- переказ лекційного матеріалу;

- експрес контроль;

- заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією;

- заслуховування інформації про науково-дослідницьку роботу;

- захист НДРС.

При контролі виконання завдань, які винесені для самостійного, індивідуального опрацювання, оцінці підлягають:

- самостійне опрацювання питань;

- написання індивідуальних завдань;

- аналіз нормативних документів органів державної влади в галузі туризму.

Критеріями оцінки для усних відповідей є: повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки та ін.

Критеріями оцінки для виконання письмових завдань є: повнота розкриття питання; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи та ін.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі екзамену та оцінюється за п'ятибальною системою.

Першим етапом підсумкового семестрового оцінювання дисциплін, формою семестрового контролю для яких виступає екзамен, є визначення поточної

успішності, що доводиться до відома здобувачів на останньому занятті і заноситься у журнал обліку роботи викладача та журнал обліку роботи академічної групи.

Семестровий екзамен з навчальної дисципліни проводиться за традиційною схемою, оцінюється за національною шкалою (ваговий коефіцієнт – 0,4 прийнятий для денної форми навчання та 1,0 – для заочної форми навчання). Кожен студент, незалежно від поточної успішності, має його складати. Складений екзамен з оцінкою “незадовільно” не зараховується і до суми балів поточної успішності не додається. Щоб ліквідувати академзаборгованість з навчальної дисципліни студент складає екзамен повторно, при цьому результати поточної успішності зберігаються.

Структура проведення семестрового контролю доводиться до відома здобувачів на першому занятті.

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни «Туристична політика»

<i>Модульний контроль</i>		ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ	СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА			
ЗМ1 – ЗМ2			
Лекційні, семінарські (практичні), лабораторні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, колоквіум тощо)		
Т1, Т2, Т3, ...Т8	Т1-Т8		
середнєарифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
k_1	k_2	k_3	k_4
0,2	0,2	0,2	0,4

$$\sum_{i=1}^n k_i = 1$$

Критерії оцінювання за видами завдань

Тестові завдання

Оцінка “**відмінно**” ставиться студенту, який надав понад 90% правильних відповідей на тестові завдання.

Оцінка “**добре**” ставиться студенту, якщо він надав 70-89% правильних відповідей на тестові завдання.

Оцінка “**задовільно**” ставиться студенту за правильне виконання 50 - 69% тестових завдань.

Оцінка “**незадовільно**” ставиться студенту, якщо тестові завдання виконано правильно менш, ніж на 50%.

Теоретичні питання, доповіді

Оцінка **“відмінно”** ставиться студенту, якщо він виявив всебічні і глибокі знання з підготовленого матеріалу з дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені завданням; демонструє знання і розуміння основних категорій і понять; наводить вдалі приклади, може зробити узагальнення і висновки.

Оцінка **“добре”** ставиться студенту, якщо він виявив повне знання підготовленого матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, наведенні прикладів.

Оцінка **“задовільно”** ставиться студенту, якщо він виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні відповіді на питання, припускається помилок у наведенні прикладів. Студент слабо володіє спеціальною термінологією, не зовсім розуміє значення і сутність основних категорій поставленого завдання.

Оцінка **“незадовільно”** ставиться студенту, якщо він дає неправильні відповіді на всі запитання передбачені завданням, у наведенні прикладів, не знайомий з основною літературою; не розуміє сутності основних категорій досліджуваного питання.

Реферати

Реферат – це самостійна науково-дослідна робота студента, де розкривається суть досліджуваної студентом проблеми, виклад матеріалу носить проблемно-тематичний характер, показуються різні точки зору, а також власні погляди на проблему.

При оцінці реферату враховуються наступні критерії:

- відповідність темі,
- глибина опрацювання матеріалу,
- правильність і повнота використання джерела,
- оформлення реферату.

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів: обсягу виконаного реферату та якості написання.

Оцінка “відмінно” ставиться за реферат, який має обсяг 15 або більше друкованих сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 7-9 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

Оцінка “добре” ставиться за реферат, який має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.

Оцінка “задовільно” ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Оцінка “незадовільно” ставиться, якщо тема реферату не розкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не відповідно до правил.

Практичні завдання

«Відмінно» — заслуговує студент, який практичне (ситуаційне) завдання виконав правильно, відповідь обґрунтована, висновки й пропозиції аргументовані й оформлені належним чином; дає правильні відповіді на додаткові запитання викладача.

«Добре» — заслуговує студент, що практичне завдання виконав правильно, але допущені окремі неточності; дає правильні відповіді на додаткові запитання.

«Задовільно» — заслуговує студент, що практичне завдання виконав без достатнього розуміння теоретичного матеріалу, з помилками.

«Незадовільно» — коли студент практичне завдання не виконав; не дає правильної відповіді на додатково поставлені запитання.

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Туристична політика: сутність, значення.
2. Специфічні фактори формування туристичної політики.
3. Зовнішні та внутрішні чинники формування політики туризму.
4. Пріоритетні напрямки державної політики в галузі туризму.
5. Цілі туристичної політики.
6. Основні засади туристичної політики України.
7. Проблеми та перспективи подальшого розвитку туристичної діяльності в Україні.
8. Причини необхідності формування дієвої державної туристичної політики.
9. Пріоритети формування та реалізації державної політики в галузі туризму.
10. Механізм реалізації туристичної політики держави.
11. Закон України «Про туризм» - стратегічна лінія і конкретні завдання розвитку туристичної сфери.
12. Структури і важелі державного регулювання туризму.
13. Державне регулювання туристичної діяльності.
14. Система органів державної влади в галузі туризму та їх функції у формуванні туристичної політики.
15. Сучасні форми організації туризму.
16. Поняття та принципи сталого розвитку.
17. Стратегія сталого розвитку.
18. Концепція сталого розвитку туризму в сучасних умовах.
19. Основні інструменти державної інвестиційної політики в галузі туризму.
20. Фактори формування і механізм реалізації інвестиційної політики розвитку туризму
21. Заходи щодо створення сприятливого інвестиційного клімату та залучення інвесторів.
22. Організаційно-економічний механізм інвестиційного розвитку туризму.
23. Забезпечення розвитку туризму професійними кадрами в Україні.
24. Професійна підготовка фахівців та наукове забезпечення туризму.
25. Формування кадрового потенціалу для сфери туризму.
26. Стратегія регіонального розвитку туризму.
27. Цілі та основні питання політики регіонального розвитку туризму.
28. Сутність та структура цільових програм розвитку туристичної індустрії.
29. Поняття і зміст, основні цілі і принципи соціальної політики.
30. Функції і напрями соціальної політики.
31. Соціальна політика в сфері туризму і санаторно-курортній справі.
32. Туристична політика як один із видів соціально-економічної політики держави.
33. Складові туристичної політики держави.
34. Основні засади туристичної політики України.

35. Вимоги до державної туристичної політики України в економічному аспекті, в аспекті зайнятості, у соціальному аспекті, в екологічному аспекті, в аспекті державного управління.
36. Програма розвитку туризму в Україні.
37. Участь України в міжнародних туристичних організаціях.
38. Запровадження державної статистичної звітності в галузі туризму.
39. Ліцензування суб'єктів туристичної діяльності.
40. Національні туристичні організації: роль і функції формування регіональної туристичної політики.
41. Функції, методи, принципи державного регулювання та управління в туризмі.
42. Основна мета розвитку державного регулювання туризму.
43. Вплив органів державної влади на розвиток туризму.
44. Державний механізм управління в туристичній сфері. Принципи і цілі державного регулювання туристичної діяльності в Україні.
45. Державні органи регулювання туризму в Україні.
46. Сучасні форми організації туризму.
47. Політика стійкого розвитку туристичних регіонів ЄС.
48. Концепція сталого розвитку туризму в сучасних умовах.
49. Екологічні принципи сталого розвитку туризму.
50. Пріоритетні напрями забезпечення сталого розвитку регіональних рекреаційно-туристичних комплексів.
51. Вплив міжнародного туризму на сталий розвиток.
52. Організаційно-економічний механізм інвестиційного розвитку туризму.
53. Основні інструменти стимулювання інвестиційної діяльності в туризмі.
54. Інвестиційна привабливість туристичних регіонів України.
55. Використання рекреаційно-туристичного потенціалу країни.
56. Розвиток туристичної інфраструктури.
57. Розвиток ринкових відносин і комерційної структури туристичних регіонів.
58. Формування іміджу туристичного регіону.
59. Екологічна та соціальна безпека території.
60. Рівень сервісу та розвиток туристичної галузі.
61. Регулювання цін на туристичні послуги.
62. Розвиток туризму і збереження національного колориту регіону.
63. Вирішення соціальних проблем регіону за рахунок результатів господарської діяльності суб'єктів рекреаційно-туристичної діяльності.
64. Використання культурно-історичних ресурсів регіону.
65. Паспортизація рекреаційно-туристичних об'єктів.
66. Технологічне та інформаційне забезпечення туристичної діяльності в регіоні.
67. Туристично-інформаційні центри.
68. Кадрова політика у сфері туризму: суть і завдання.
69. Інструменти кадрової політики у сфері туристичних послуг.
70. Кадровий потенціал сфери туризму.

- 71.Методичні основи формування кадрової політики туристичного підприємства.
- 72.Вплив соціальної політики на розвиток туризму.
- 73.Корпоративна соціальна відповідальність в туризмі.
- 74.Соціальний туризм: організація і технологія.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/95-ВР. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Дутчак С.В. Управління регіональним розвитком туризму: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 175 с.
3. Кіптенко В.К. Менеджмент туризму: підручник. К.: Знання, 2010. 502 с.
4. Країни-лідери туризму. Навч. посібник/за ред. О.О. Любіцевої. 2019, К.: «Альфа-ПК». 382 с.
5. Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. К.: "Альтпрес", 2007. 369 с.
6. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Підручник // 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
7. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Поколюдна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.:ХНАМГ, 2018. – 541 с.
8. Організація туристичних подорожей: навч. посіб. / Г.І. Михайліченко, А.Ю. Єременко. – К., 2011. – 392 с.
9. Топчієв О.Г., Яворська В.В., Сич В.А., Коломієць К.В. Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки. Навчальний посібник; Одес. нац. унт імені І. І. Мечникова. Одеса: Бондаренко М.О., 2022. 280 с.
10. Туристична політика зарубіжних країн: підручник/ кол.авт.; за ред. А.Ю. Парфненка. Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015. 220 с.

Допоміжна

1. Бриль К.Г. Вдосконалення організаційно-економічного механізму управління туристичними центрами в сучасних умовах. Економіка та держава. 2015. № 6. С. 72–75.
2. Гаврилук А. Про ціннісні засади маркетингового конструкту «образ – імідж – бренд – репутація території» як пріоритету державної політики в сфері туризму в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1. С. 76–83.
3. Захарова Т.В. Напрями розвитку туристичного бізнесу України. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 49. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-6>.
4. Кузишин А. В. Міжнародний туристичний бізнес. Навчальне видання. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2019. 146 с.
5. Кузнєцова Н.М., Нездоймінов С.Г. Регіональний вимір розвитку туристичного та готельного бізнесу: монографія. Одеса: Астропринт, 2010. 256 с.
6. Моца А.А., Шевчук С.М., Серєда Н.М. Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 41. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/moca.htm.
7. Опанасюк Н.А. Охріменко А.Г. Державне регулювання туризму в Україні: правові форми, засоби та моделі. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Луцьк, 2018. 312 с.

8. Пікулик О. Транспортні послуги в організації туристичної діяльності. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Рекреаційна географія та географія туризму. 2017. № 9 (358). С. 102-104.
9. Примак Т.Ю., Павленко М.Л. Сутнісний підхід до формування іміджу туристичної дестинації. Ефективна економіка. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10007>
10. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>.
11. Шелеметьєва Т.В. Теоретичні та прикладні аспекти управління розвитком туризму в Україні: монографія. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2019. 356 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Всесвітньої ради з туризму та подорожей. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wttc.org/>
3. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org/>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
5. Офіційний сайт Державного агентства України з туризму та курортів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ebrd.com
7. Офіційний сайт Туристичної асоціації України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tau.org.ua/>

ПРОПОНОВАНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Розвиток туризму як стратегічного напрямку економічної політики в країні.
2. Вплив туристичної політики на соціокультурний розвиток регіонів.
3. Формування туристичного іміджу країни на міжнародному ринку.
4. Екологічні аспекти туризму та їх вплив на природні ресурси.
5. Роль державних інституцій у регулюванні туристичної діяльності.
6. Туризм як чинник розвитку місцевого підприємництва та зайнятості.
7. Технологічні інновації у туризмі та їх вплив на туристичну політику.
8. Роль інфраструктури в розвитку туризму: транспорт, житло, розваги.
9. Сталість та сталі туристичні маршрути: переваги та недоліки.
10. Розвиток туризму в сільській місцевості: проблеми та можливості.
11. Використання соціальних мереж у популяризації туризму та взаємодії з туристами.
12. Туризм як засіб збереження національної культурної спадщини.
13. Туризм як інструмент регіонального розвитку: досвід країн з ефективною туристичною політикою.
14. Туристичні маршрути для активного відпочинку: гірський туризм, велосипедні маршрути, водні види спорту.
15. Туризм та збереження біорізноманіття: екологічно чисті туристичні маршрути.
16. Туристична безпека: заходи та стратегії для забезпечення безпеки туристів.
17. Туризм у містах: вплив на міське середовище, проблеми та переваги.
18. Туризм як інструмент соціальної інтеграції.
19. Туризм та гастрономічна культура: вплив місцевої кухні на туристичний ринок.
20. Відповідальний туризм: роль туристів у збереженні природи та культурних цінностей.
21. Туризм як інструмент розвитку регіональної економіки.
22. Креативний туризм: нові напрями та інновації у туристичній галузі.
23. Туризм та сучасні технології: використання інтерактивних додатків та віртуальної реальності в туристичній галузі.
24. Туризм та медична індустрія: розвиток медичного туризму та його вплив на економіку країни.
25. Туризм та спорт: взаємодія між туризмом та спортивними подіями в контексті розвитку регіонів.
26. Туристичні інновації та стартапи: нові ідеї у розвитку туристичного бізнесу.
27. Туризм та сталий розвиток: стратегії збалансованого використання природних та культурних ресурсів.
28. Туристичний маркетинг: просування туристичних продуктів та послуг на міжнародному ринку.
29. Туристичні кластери: переваги та можливості співпраці для підвищення конкурентоспроможності.

30. Інтернаціоналізація туристичних компаній: стратегії розвитку на міжнародному ринку.
31. Туризм та корпоративна відповідальність: етичні аспекти та соціальні ініціативи у туристичній галузі.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ З ДИСЦИПЛІНИ

Важливою формою самостійної навчальної діяльності студентів є написання та захист реферату. Написання реферату сприяє поглибленню знань з навчальної дисципліни, подальшій систематизації, розширенню та закріпленню набутих знань.

Реферат розрахований:

- ✓ поглибити, упорядкувати та закріпити теоретичні знання з дисципліни;
- ✓ відпрацювати навички самостійної роботи з елементами творчого пошуку та ініціативи; розвиток уміння працювати;
- ✓ виробити вміння викласти теоретичний матеріал, аналізувати практичну інформацію, літературу, довідкові видання тощо;
- ✓ застосовувати сучасні наукові методи дослідження;
- ✓ аналізувати конкретні факти функціонування сфери туристичної галузі і робити наукові узагальнення та висновки.

Реферат повинен бути логічно побудований і мати характер цілісного і завершеного самостійного дослідження.

Етапи виконання реферату:

- 1) вибір теми;
- 2) підготовка до написання реферату;
- 3) складання плану;
- 4) формування тексту реферату;
- 5) оформлення роботи;
- 6) подання роботи керівнику для перевірки.

Реферат складається з таких частин: вступ, основна частина, висновки.

Вступ. У вступі студент обґрунтовує актуальність вибраної теми, дає характеристику сучасного стану досліджуваної проблеми та характеристику стану об'єкта дослідження. Визначається мета реферату та завдання, які необхідно вирішити при його написанні. У вступі також звертається увага на рівень розробленої теми у вітчизняній та закордонній літературі, доцільно провести короткий огляд основних публікацій авторів з досліджуваної проблеми. Обсяг вступу – 1-2 сторінки.

Основна частина роботи. Основна частина присвячується теоретико-методологічним аспектам досліджуваної теми та поділяється на 2-3 розділи. Тут розглядаються загальні теоретичні підходи до теми з використанням сучасних літературних джерел з досліджуваної проблеми (монографії, наукові статті, матеріали конференцій, Інтернет-ресурси тощо). Рекомендований обсяг основної частини реферату – 7-10 сторінок.

Висновки. Висновки показують, якою мірою вирішено завдання і досягнуто мету дослідження, сформульованої у вступі. Результатами висновків є чіткі конкретні узагальнення матеріалу дослідження. Обсяг висновків – 1-2 сторінки.

Стиль написання реферату – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок; послідовність – логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів з літературних джерел неприпустиме, крім цитат, що подаються відповідно до тексту оригіналу.

Набір тексту здійснюється на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали (29–30 рядків на сторінці), друк – на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word Times New Roman. Висота шрифту – 14 мм. Поля: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє і нижнє – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності, щільність тексту – однаковою.

Матеріал реферату слід брошурувати у такій послідовності:

- ✓ **титульний аркуш** (містить повну назву міністерства, найменування вищого навчального закладу, кафедри; прізвище, ім'я та по батькові й інші відомості про автора; тему реферату; прізвище, вчене звання (посаду) наукового керівника; місто і рік виконання);
- ✓ **зміст** (містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів роботи);
- ✓ **вступ;**
- ✓ **основна частина;**
- ✓ **висновки;**
- ✓ **список використаних джерел.**

Викладення тексту розділів, а також вступу та висновків слід починати з нової сторінки. Розділи позначають порядковими номерами арабськими цифрами (1, 2, 3).

Нумерація. Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами (без знака №) у правому верхньому куті аркуша. Першою сторінкою роботи є титульна сторінка, яка включається до загальної нумерації сторінок і на якій номер сторінки не ставиться.

Оформлення допоміжних матеріалів. Допоміжними матеріалами є: *ілюстрації* (схеми, діаграми, рисунки тощо), *таблиці*, *формули* і *додатки*.

Ілюстрації мають доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття її суті і тому в тексті на кожному з них повинно бути посилання з коментарем.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад, «Рис. 1.2» (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації та її назва розміщуються послідовно під ілюстрацією по центру.

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці.

Цифровий матеріал, як правило, подається у вигляді **таблиць**. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці, таким чином, щоб її можна було читати без повороту тексту або з поворотом за годинниковою стрілкою. На всі таблиці мають бути

посилання в тексті. При цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад «... у табл. 1.1».

Таблиці нумерують послідовно у межах розділу. У правому верхньому куті розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, «Таблиця 2.1» (перша таблиця другого розділу). Якщо таблиця переноситься на іншу сторінку, то над подальшими частинами пишеться, наприклад, «Продовження табл. 2.1».

Назву таблиці друкують жирним шрифтом малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею по центру.

Формули у роботі нумеруються у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставиться крапка. Номери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: «(1.1)» (перша формула першого розділу).

Оформлення посилань. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті роботи на джерела інформації слід зазначити порядковим номером за списком джерел у квадратних дужках з визначенням конкретних сторінок, наприклад: «... у працях [25, с. 3 – 37]...».

Наприкінці роботи наводиться **список використаних джерел**. До цього списку включаються публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються мовою видання. Джерела в списку використаних джерел слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Відомості про включені до списку джерела слід подавати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Список використаних джерел має містити усі використані джерела інформації, які розміщуються у такій послідовності:

- 1) Закони України (алфавітний порядок);
- 2) Укази Президента України, постанови Уряду, Кабінету Міністрів України (алфавітний порядок);
- 3) директивні матеріали міністерств (алфавітний порядок);
- 4) монографії, брошури, підручники (алфавітний порядок);
- 5) статті з журналів (алфавітний порядок);
- 6) інструктивні, нормативні та інші матеріали, що використовуються підприємством (алфавітний порядок);
- 7) іншомовні джерела.

Для інформаційних матеріалів джерел Інтернет – обов'язкове посилання на відповідну Web-адресу.

Обов'язковим етапом роботи над рефератом є його захист, що передбачає виступ перед аудиторією з основними положеннями роботи. Захист реферату включає:

1. Коротке повідомлення про актуальність теми реферату, визначення мети і завдання роботи, отримані результати, висновки і пропозиції.
2. Відповіді студента на запитання викладача й однокурсників.
3. Відгук наукового керівника-консультанта про написаний реферат (самостійність, своєчасність, відповідність змісту темі, повнота її розкриття, дотримання вимог щодо оформлення тощо).

Навчально-методичне видання

Папп В.В.
Бошота Н.В.

ТУРИСТИЧНА ПОЛІТИКА

Методичні рекомендації

Віддруковано у редакційно-видавничому відділі МДУ
89600 м. Мукачево
вул. Ужгородська, 26
Тел. 2-11-09

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
виконавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 6984 від 20.11.2019*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>